

KONU ANLATIMI..... :

Uzun gözlem ve deneyimler sonucu oluşmuş, bilgi ve öğüt veren kalıplaşmış sözlere **atasözü** denir.

Atasözlerinin Özellikleri

1. Atasözlerinin söyleyeni belli değildir, atasözleri halkın ortak malıdır. *Anonim (Söyleyeni belirli olmayan)*

2. Atasözleri kalıplaşmış sözlerdir. Bu yüzden atasözünü oluşturan sözcükler yerine başka sözcükler getirilemez, sözcüklerin sıralanışında da değişiklik yapılamaz.

“Damlaya damlaya göl olur.” atasözünde bulunan “göl” sözcüğünün yerine “havuz” sözcüğünü getiremeyiz. Sözcüklerin yerlerini değiştirip “Göl damlaya damlaya olur.” da diyemeyiz.

3. Atasözlerinin birçoğunda mecazlı bir söyleyiş vardır.

“Terzi kendi söküğünü dikemez” atasözü, “İnsanlar başkalarına yaptıkları hizmetleri kendilerine yapamazlar.” anlamını taşır. Bu atasözünün terziyle, sökükle bir ilgisi yoktur.

4. Çok az da olsa gerçek anlam taşıyan atasözleri de vardır.

- » Dost ile ye, iç; alışveriş etme.
- » Bugünün işini yarına bırakma.

5. Atasözlerinin bazıları aynı veya yakın anlamlıdır.

- » Mum dibine ışık vermez. ↔ Terzi kendi söküğünü dikemez.
- » Körle yatan şaşı kalkar. ↔ Üzüm üzüme baka baka kararır. ↔ İsin yanına varan is, misin yanına varan mis kokar.

6. Atasözlerinin bazıları zıt anlamlıdır.

- » Fazla mal göz çıkarmaz. → Azıcık aşım, kaygısız başım.
- » İyilik eden iyilik bulur. → İyilikten maraz doğar.

7. Atasözlerinin hepsi tamamlanmış bir yargı bildirir. Bu nedenle atasözleri cümle değeri taşır.

- » Gülme komşuna gelir başına.

.....ALİŞTIRMALAR

◆ **Atasözlerini tamamlayınız.**

Aşağıdaki atasözlerinin anlamlarını bularak altlarına yazınız.

Boş fıçı

Rüzgar eken

Bin bilsen de

Evdeki hesap

Demir

◆ **Atasözlerinin verdiği öğüdü yazınız.**

Yol yürümekle, borç ödemekle tükenir.

.....

.....

Dolu bardak su almaz.

.....

.....

Adam olana bir söz yeter.

.....

.....

Ağaç yaşken eğilir.

.....

.....

Bir elin nesi var, iki elin sesi var.

.....

.....

Kelin merhemi olsa başına sürer.

.....

.....

ETKİNLİKLER..... :

:TEST

◆ **Aşağıdaki atasözlerini zıt anlamıyla eşleştiriniz.**

- [] Dost kara günde belli olur.
[] Lafla peynir gemisi yürümez.
[] Öfke ile kalkan zararlar oturur.
[] Üzümlü ye bağını sorma.
[] İş olacağına varır.

1. Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.
2. Öfke baldan tatlıdır.
3. Düşenin dostu olmaz.
4. Harama el uzatılmaz.
5. Olmaz olmaz deme, olmaz olmaz.

◆ **Atasözleri ile ilgili verilen bilgilerden doğru olanların başına D yanlış olanların başına Y yazınız.**

- [] Atasözlerindeki sözcükler eş anlamlıları ile değiştirilebilir.
[] Atasözleri her zaman gerçek anlamdadır.
[] Atasözlerinden insanlar kendilerine ders çıkarır.
[] Atasözlerinin kim tarafından yazıldığı belli değildir.
[] Atasözleri kalıplaşmış sözler değildir.

◆ **Aşağıdaki kelimelere üç tane atasözü gizlenmiştir atasözlerini bulalım.**

paça	küpüne	olur	tutulmaz
yırtıcı	keskin	ıslanmadan	az
sirke	kuşun	balık	ömrü zarar

- 1.....
2.....
3.....

◆ **Resimde hangi atasözü anlatılmak isteniyor?**

.....
.....

1. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi çalışmanın önemini anlatmaktadır?

- A) İşleyen demir pas tutmaz.
B) Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
C) Damlaya damlaya göl olur.
D) Sakla samanı gelir zamanı.

2. Aşağıdaki atasözlerinin hangisi "Bir konu ile ilgili alakasız bir söz söyleyen" kişiler için söylenir?

- A) Tavşan dağa küsmüş, dağın haberi olmamış.
B) Dam üstünde saksıya, vur kazmayı beline.
C) Deveye sormuşlar: "Boynun niye eğri?" "Nerem doğru ki?" demiş.
D) Kurda sormuşlar: "Ensen neden kalın?" "Kendi işimi kendim yaparım." demiş.

3. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi, anlamca "Üzüm üzüme baka baka kararır." atasözüne yakın anlamdadır?

- A) Kör ölür badem gözlü olur.
B) Kör ile yatan şaşı kalkar.
C) Öfkeyle kalkan zararlar oturur.
D) Keskin sirke küpüne zarar.

4. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi yardımlaşmanın gerekliliğini anlatmaktadır?

- A) Taşıma su ile değirmen dönmez.
B) Tek kanatla kuş uçmaz.
C) Üzümlü ye, bağını sorma.
D) Zorla güzellik olmaz.

"Hiç kimse başarı merdivenlerini elleri cebinde tırmanmamıştır." S. Keth Moorhead

5. Yukarıdaki özdeyişle aynı anlamda olan atasözü, aşağıdaki seçeneklerden hangisinde verilmiştir?

- A) Gülü seven dikenine katlanır.
B) Ne oldum dememeli ne olacağım demeli.
C) Zahmetsiz rahmet olmaz.
D) Ummadığın taş, baş yarar.

6. Atasözlerinden hangisi zamanla ilgilidir?

- A) Çivi çıkar ama yeri kalır
B) Çürük tahta çivi tutmaz
C) Demir tavında dövülür
D) Derin su yavaş akar: